

**АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС,
ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО**

ГЛУХОВЕРЯ В. А.,
кандидат юридичних наук
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 342.95

**ОСНОВНІ ЗМІСТОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ
ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ МВС УКРАЇНИ В ПРАВООХОРОННІЙ СФЕРІ**

У статті визначено сутність та особливості державної політики МВС України в правоохоронній сфері. Аналізуються відповідні програмні документи, стан їх реалізації, окреслюються заходи, що мають бути складовими частинами державної політики МВС у правоохоронній сфері.

Ключові слова: держава, політика, правоохоронна сфера, МВС України, реформа.

В статье определена сущность и особенности государственной политики МВД Украины в правоохранительной сфере. Анализируются соответствующие программные документы, состояние их реализации, очерчиваются мероприятия, которые должны быть составляющими государственной политики МВД в правоохранительной сфере.

Ключевые слова: государство, политика, правоохранительная сфера, МВД Украины, реформа.

In the article essence and features of public policy of Ministry of internal affairs of Ukraine are certain in a law-enforcement sphere. Corresponding position papers, state of their realization, are analysed, measures that must be the constituents of public policy of Ministry of internal affairs in a law-enforcement sphere are outlined.

Key words: state, politics, law-enforcement sphere, Ministry of internal affairs of Ukraine, reform.

Вступ. Існування будь-якої держави в сучасному світі неможливо без розбудови такої системи управління суспільством, яка дає змогу кожній особі реалізовувати набуті права та свободи. Складною проблемою, що потребує нагального розв'язання, є питання реального механізму впровадження державно-політичних рішень. Основним механізмом впровадження в життя державно-політичних рішень є наявність державної політики у певній сфері життя, адже без знання того, що ми будемо, без визначення принципів і напрямів будівництва не можна досягнути поставлених цілей.

Державна політика МВС України в правоохоронній сфері є тим засобом, який покликаний розв'язати нагальні проблеми та задовольнити потреби суспільства у важливій сфері життєдіяльності суспільства і держави – забезпеченні прав і свобод людини, правопорядку та законності.

Дослідженню питань сутності та змісту державної політики МВС України на різних етапах державотворення приділялася увага з боку вчених М.І. Ануфрієва, О.М. Бандурки,

О.М. Бандурки, І.В. Зозулі, О.В. Негодченка, А.М. Подоляки, О.Н. Ярмиша та ін. Серед дослідників, які приділили увагу окремим аспектам, що стосуються адміністративно-правового статусу громадянина, можна відзначити І.В. Бойка, М.А. Бояринцеву, К.Г. Волинку, І.В. Гамалій, Л.В. Кузенко, О.І. Наливайко, М.О. Перепелицю, Ю.С. Педько, Н.В. Хорошак та ін. Водночас сьогодні питання сутності державної політики в правоохоронній сфері, ролі МВС України в цих процесах залишаються актуальними та потребують подальшого наукового супроводження.

Постановка завдання. Метою статті є з'ясування змісту державної політики МВС України в правоохоронній сфері з урахуванням стану та результатів реформ, які відбуваються.

Результати дослідження. До основних ознак державної політики МВС України в правоохоронній сфері можна віднести державно-владний, публічний і ситуативний характер; залежність від загального політичного курсу держави та політичної волі керівників; програмний характер; закріплення у відповідних правових актах; взаємозв'язок з іншими видами державної політики; залучення до формування та реалізації значного кола суб'єктів, наукову обґрунтованість.

Державно-владний характер політики МВС України в правоохоронній сфері проявляється в тому, що вона формується та реалізується уповноваженими на те державними органами (МВС України, Уряд тощо).

Ситуативний характер досліджуваного нами явища полягає в тому, що на формування цієї політики, як і будь-якої іншої впливають потреби громадянського суспільства, ступінь економічного та соціального розвитку держави в той чи інший час. Також державна політика МВС України залежить від політичної волі.

Комплексний характер державної політики МВС України в правоохоронній сфері передбачає поєднання політичних, економічних, фінансових, технічних, організаційних засобів і заходів, які мають бути спрямовані на досягнення мети та виконання завдань державної політики.

Програмний характер державної політики відображається в законодавстві, а саме в тих цільових державних програмах (концепціях, планах, стратегіях), які визначають заплановані заходи.

Державна політика МВС України повинна мати й взаємозв'язок з іншими видами державної політики в правоохоронній сфері держави (судоустрій, сектор національної безпеки й оборони) та враховувати й ті заходи, що реалізуються правоохоронними органами в окремих сферах і галузях.

Однією з ознак державної політики МВС України в правоохоронній сфері є залучення до її формування значного кола суб'єктів. Насамперед це пов'язано з наявністю повноважень та обов'язків її визначення в парламенту, Уряді, Президенті України. Реалізація заходів цієї політики покладається на систему центральних органів виконавчої влади (МВС України, Державну прикордонну службу України, Державну міграційну службу України, Державну службу з надзвичайних ситуацій, Національну поліцію, Національну гвардію України).

Наукова обґрунтованість державної політики МВС України в правоохоронній сфері полягає в побудові останньої з урахуванням наукових досліджень, які достовірно визначають стан і закономірності суспільних процесів, стан і рівень законності та правопорядку в суспільстві, містять прогнози, забезпечують відповідність політики держави міжнародному досвіду в правоохоронній сфері.

Так, сьогодні правовою основою державної політики в правоохоронній сфері є такі головні програмні документи, як Стратегія розвитку України 2020, Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки [1], Стратегія національної безпеки України [2], Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України [3], Національна стратегія розвитку громадянського суспільства [4], відповідно до яких або МВС України має певні завдання, або певні завдання мають виконувати ті інституції, які входять до її складу.

Відповідно до Стратегії розвитку України – 2020 метою державної політики у сфері реформування правоохоронної системи є коригування завдань та функцій правоохоронних

органів, упровадження нових засад проходження служби, нових критеріїв оцінки роботи правоохоронців для підвищення рівня захисту прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави від протиправних посягань [5].

Основними стратегічними документами, які безпосередньо стосуються заходів власної державної політики МВС України не як складника правоохоронної сфери, а як самостійного органу державної влади, є Концепція першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ [6], Стратегія розвитку органів внутрішніх справ України [7], Питання реформування органів внутрішніх справ, ухвалені розпорядженням Уряду № 1118-р від 22.10.2014 р. [8], Стратегія розвитку Державної прикордонної служби України [9], Концепція здійснення першочергових заходів з реформування Державної міграційної служби [10].

Наведені стратегічні документи визначають певні заходи з реформування тих центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через міністра внутрішніх справ України.

Так, аналіз положень Концепції першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ [6], Стратегії розвитку органів внутрішніх справ України [7] свідчить про те, що ці концептуальні документи здебільшого стосуються реформування поліцейського відомства, хоча в Концепції першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ передбачено заходи щодо реалізації положень Концепції, які мають бути реалізовані у два етапи протягом 2014–2016 років та протягом 2015–2016рр. До цих заходів належать:

- підготовка та схвалення Плану заходів із реалізації Концепції, яким буде визначено заходи нормативно-правового та організаційного характеру, терміни їх виконання та виконавців;

- розроблення та ухвалення нової редакції Закону України «Про загальну структуру та чисельність Міністерства внутрішніх справ України»;

- функціональні та організаційні перетворення апарату МВС;

- розроблення та ухвалення нових, внесення змін до чинних законодавчих актів з урахуванням європейських норм і стандартів, спрямованих на врегулювання діяльності Національної поліції, Національної гвардії, прикордонної, міграційної служб, а також служби з питань надзвичайних ситуацій;

- реалізація інституційних і функціональних перетворень після ухвалення нових редакцій законодавчих актів про органи та служби, діяльність яких спрямовується та координується Міністром внутрішніх справ;

- здійснення організаційних заходів, спрямованих на стале, ефективне та злагоджене функціонування нової моделі побудови органів внутрішніх справ.

Першочерговими цілями реалізації Концепції, спрямованими на досягнення її мети, є:

- демілітаризація Міністерства внутрішніх справ;

- скорочення значної кількості органів, підрозділів і служб зі спорідненими завданнями та функціями;

- забезпечення ефективної координації діяльності та злагодженої взаємодії Національної поліції, Національної гвардії, прикордонної, міграційної служб, а також служби з надзвичайних ситуацій під політичним керівництвом МВС;

- законодавче визначення оновленої загальної структури МВС, структури та чисельності, завдань і повноважень органів внутрішніх справ та інших умов їхньої діяльності, пріоритетами якої є виконання соціально-сервісних функцій;

- деполітизація діяльності органів і служб, підконтрольних МВС, їх автономізація та оптимізація;

- усунення дублювання функцій апаратів, відомчих підприємств, установ та організацій;

- запровадження європейської моделі підготовки та підвищення кваліфікації кадрів органів внутрішніх справ, застосування єдиних уніфікованих стандартів правозастосовної

підготовки, спрямованої на підвищення ефективності взаємодії між органами внутрішніх справ різних держав – учасниць Європейського Союзу;

– розроблення дієвих засобів і механізмів контролю за діяльністю органів внутрішніх справ та окремого правоохоронця;

– підвищення довіри населення до діяльності органів внутрішніх справ, а також підвищення авторитету працівника органів внутрішніх справ;

– підвищення ролі інститутів громадянського суспільства та органів місцевого самоврядування в заходах забезпечення прав і свобод населення;

– налагодження тісної співпраці з населенням та місцевими громадами.

Дійсно, не можна не звернути увагу на доцільність і правильність вищенаведених стратегічних документів; цілком правильними є напрями, окреслені Урядом і керівництвом МВС України щодо подальшого розвитку системи МВС України. Саме ці стратегічні документи визначають мету та завдання щодо державної політики МВС України у правоохоронній сфері – перетворення МВС на правоохоронне багатопрофільне цивільне відомство європейського зразка.

Тобто сьогодні головний напрям державної політики МВС України у правоохоронній сфері полягає у здійсненні переходу всієї системи МВС України на нові правила професійної службової діяльності, аналогічні тим, які існують у демократичних країнах.

Однак не можна не звернути увагу на те, що як Концепція, так і Стратегія реформування органів внутрішніх справ є тактичними правовими документами, які визначають державну політику МВС України на найближчу перспективу. В аналізованих нами стратегічних документах здебільшого визначаються загальні засади державної політики МВС України на найближчу перспективу. Ці документи не містять поетапної дорожньої карти на тривалу перспективу.

Висновки. Сьогодні назріли питання, які потребують свого вирішення:

– аналіз суспільної думки про стан реалізації положень державної політики МВС України, напрями якої визначені в Концепції першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ і в Стратегії розвитку органів внутрішніх справ України;

– аналіз експертних висновків про стан реалізації положень державної політики МВС України, напрями якої визначені в Концепції першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ і в Стратегії розвитку органів внутрішніх справ України;

– підведення підсумків керівництвом МВС України про стан і ефективність реалізації положень державної політики МВС України, які визначені в Концепції першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ і в Стратегії розвитку органів внутрішніх справ України.

Список використаних джерел:

1. Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки : Указ Президента України № 276 від 20.05.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>.

2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України № 287 від 25.06.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/287/2015/paran14#n14>.

3. Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України : Указ Президента України № 92 від 14 березня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/92/2016/paran12#n12>.

4. Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні : Указ Президента України від 26 лютого 2016 р. № 68 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/68/2016>.

5. Реформа системи органів внутрішніх справ: аналіз державних рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://icps.com.ua/assets/uploads/images/files/17_11_reforma_mvs_s.pdf

6. Концепція першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.npu.gov.ua/uk/publish/article/1221414>

7. Стратегія розвитку органів внутрішніх справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zib.com.ua/ua/print/101834-strategiya_rozvitku_organiv_vnutrishnih_sprav_tekst_proektu.html.

8. Питання реформування органів внутрішніх справ : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1118-р від 22.10.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://police-reform.org/library/rozporядzhennya-kmu-v-d-22.10.2014-1118-r-schodo-pitannya-reform>.

9. Про затвердження Стратегії розвитку Державної прикордонної служби України : Розпорядження Кабінету міністрів України № 1189-р від 23.11.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1189-2015-%D1%80>.

10. Про схвалення Концепції здійснення першочергових заходів з реформування Державної міграційної служби : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1411-р від 23.12.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1411-2015-%D1%80>.

ГУБАНОВ О. О.,

кандидат юридичних наук, провідний юрист програми з вивчення проблем адаптації законодавства України до законодавства ЄС
юридичного факультету
(Київський національний університет імені Тараса Шевченка)

УДК 342.95

ПІДСТАВИ ПРИТЯГНЕННЯ ДО ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Стаття присвячена дослідженню проблем правового регулювання підстав притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців України в умовах вступу нового Закону України «Про державну службу» та дії старого Кодексу законів України про працю.

Ключові слова: підстави, дисциплінарна відповідальність, державні службовці, притягнення, правове регулювання.

Статья посвящена исследованию проблем правового регулирования оснований привлечения к дисциплинарной ответственности государственных служащих Украины в условиях вступления нового Закона Украины «О государственной службе» и действия старого Кодекса законов Украины о труде.

Ключевые слова: основания, дисциплинарная ответственность, государственные служащие, привлечение, правовое регулирование.

